

A Magyar Nagydíj korai évei: átláthatatlanság és központi ellenőrzés ^[1]

„Az elmúlt hétvégén a Hungaroringen harmadízben rendeztük meg a Forma-1 Magyar Nagydíj világbajnoki futamát. A Magyar Nagydíj az eddigi megszokott rendben – a külföldiek szerint is kiváló szervezésben – zajlott le. Semmiféle zökkenő, programcsúszás nem fordult elő. A versenyt a három nap alatt mintegy 200 ezer néző tekintette meg, a vasárnapi nézőszám mintegy 140 ezer főre tehető.”

Bevezetés

1986-ban rendezték az első Formula 1-es futamot a magyar *Hungaroringen*, ami a brazil *Nelson Piquet* győzelmével végződött. Az esemény sok szempontból fontos volt az országnak, és annak ellenére, hogy még évekig voltak nehézségek a szervezést illetően, jól debütáltunk. Bizonyítja ezt az is, hogy idén, azaz 2007-ben immár a 22. Magyar Nagydíjnak adott otthont a mogyoródi pálya.

Utólag tekintve elmondható, hogy az 1986. év kronológiailag már közel volt a rendszerváltáshoz, amihez a „maga módján” talán a Hungaroring megnyitása is hozzájárult, az azonban bizonyos, hogy a változások egyik jeleként értékelhetjük a Formula 1 magyarországi térnyerését. Az esemény nemcsak a hazai autósport fellendülését vonta maga után, de ezzel a világra is ablakot nyitott az ország, hiszen aligha kell hangoztatni, hogy az autósportok eme „királykategóriája” mennyire népszerű szerte a világon.

Az alábbi dokumentumokat olvasva láthatjuk, hogy bár a futam sikernek bizonyult, egyáltalán nem volt problémamentes egy ilyen sorozat elindítása - sem hazánkban, sem külföldön. Az egypartii állam fennállása idején gyakorlatilag mindent központosítottak, így ennek megfelelően a Hungaroring és a vele kapcsolatos valamennyi tennivaló legfelső szinten a Közlekedési Minisztérium kezelésébe tartozott. Ez már eleve nézeteltérésekre adott okot, hiszen az autós szakma nehezen emésztette meg, hogy ily módon olyan emberek kezébe kerültek a lényegi döntések (de legalábbis komoly befolyásuk volt azokra), akik nem feltétlenül álltak közel az autósporthoz, ám pozíciójuk okán részt vettek az irányításban. Azt sem szabad elfelednünk, hogy a szóban forgó személyek és érdekkörök elsődleges szempontja gazdasági volt, és üzleti titokként kellett kezelni az évről évre megrendezésre kerülő verseny pénzügyi hátterét, ergo a „szakma” a rendezvény ezen oldalával sem volt tisztában.

Ezen túl a Forma-1-et irányító nemzetközi szervezetekkel sem volt teljesen zökkenőmentes a viszony, hiszen a nagy határon túli érdeklődés okán valahogyan prezentálni kellett a magyarországi helyzetet. Az adott viszonyok között azonban korántsem volt mindegy, hogy ez milyen keretek között lehetséges. Az természetesen sehol nem volt cél, hogy a Magyar Nagydíj már kevéssel a születése után kudarcot valljon. Ekkoriban azonban már „új szelek fújnak”, a változást, az erőteljes nyitást a nyugati világ felé mindjobban lehetett érzékelni, és ez az autósportot is érintette. Talán ennek is köszönhető, hogy a Magyar Nagydíj ma már kihagyhatatlan futama a Forma-1-es világbajnokságnak.

Források

A Magyar Autóklub főtitkárának a levele a Hungaroring átépítése körüli problémákról

Magyar Autó- és Motorsport Szövetség

Közlekedési Minisztérium
Horváth Árpád
Osztályvezető e[lv]t[árs]
Budapest
Dob u. 75-81.
Budapest, 1988. január 19.
1-0046/1988
Ü[gy]i[ntéző]: Szamos

Kedves Horváth Elvtárs!

1988. január 15-én a Közlekedési Minisztériumban folytatott tárgyalás során kézhez kaptam a Budapesti Közüti Igazgatóság vezetője által, a Hungaroring átépítésével kapcsolatban írt levelének másolatát.

Tekintettel arra, hogy Szántó elvtárs levelében foglaltak nem csak műszaki- és anyagi problémákra, hanem a MAMSZ tevékenységének bírálatára is kiterjednek, feltétlenül szükségesnek látom - az Ön kérésén túl is -, hogy véleményemet az alábbiakban kifejtssem.

Előjáróban néhány, a nemzetközi szövetséggel, a nemzetközi versenypályákkal, illetve a nemzeti szövetségekkel kapcsolatos alapkérdést kell tisztázni.

- „Az FIA (Federation Internationale de l'Automobile) az egyetlen nemzetközi szervezet, amely jogosult autósport irányítására a világon. Az FIA közgyűlése ezeket a jogokat a Nemzetközi Sportbizottságra (FISA - Federation Internationale du Sport Automobile) ruházza át teljes anyagi és adminisztratív autonómiával.” (Idézet az FIA alapszabály 4. cikkelyéből.)
- „A Nemzeti képviselőre a FISA közgyűlésén jóváhagyott nemzeti szervezet (ASN) jogosult. (Idézet az FIA alapszabály 5. cikkelyéből.)
- Magyarországot az 1986. évi FISA közgyűlés döntése óta a Magyar Autó- és Motorsport Szövetség (MAMSZ) képviseli a FISA-ban.
- A nemzetközi versenypályák előírásait a FISA jogosult meghatározni (a már idézett 4. cikkely alapján). Ugyanúgy, mit a „Nemzetközi Autóversenypálya” titulust, amelyet a FISA pályahomologizációval dokumentál.

Nemzetközi autóversenyeket - amelyek a FISA felé bejelentésre kötelezettek - csak a FISA által homologizált versenypályán lehet szervezni. (A FISA Nemzetközi Sportszabályzat előírásai.)

A fenteket azért kívántam megjegyezni, mivel Szántó elvtársnak ezekről nyilvánvalóan nem volt tudomása, amikor levelében kifogásolta a MAMSZ-nak a FISA-val történt tárgyalásait.

Tájékoztatom Horváth elvtársat, hogy a MAMSZ-nak a FISA és az ÁISH érvényes szabályai szerint ugyan joga van a nemzetközi szövetséggel tárgyalni, de a kérdésem levelében érintett témában ezt nem tette. A Hungaroring átépítésével kapcsolatban a FISA a MAMSZ-ot mint illetékes nemzeti szervezetet a határozatáról és kívánásáról csupán értesítette. Azt, hogy a MAMSZ helyesen, és nem a levélben vélelmezett módon járt el, bizonyítja, hogy a mai napig a FISA értesítésére választ még nem küldött. Mivel a MAMSZ-nak e kérdéskörben döntési jogai, és szükséges anyagi eszközei nincsenek, 1987. november 19-én kelt levelében a Budapesti Közüti Igazgatóságot, valamint más érintett feleket is - köztük a Közlekedési Minisztériumot is - tájékoztatta a FISA pályaeépítési igényeiről.

Téves a levélnek az a megállapítása, hogy a MAMSZ a FISA átépítési kívánásait a „Közlekedési Minisztérium útján kívánja biztosítani”, hiszen az eddig semmilyen fórumon és semmilyen dokumentumban így nem szerepelt.

Azt is rögzíteni szükséges, hogy a pályatervek elkészítését [nem] a MAMSZ se[!] rendelte meg a tervezőnél, még csak félhivatalos formában sem. Az ily módon „ismeretlen” megrendelésre elkészült pályaterveket ugyan a tervező a MAMSZ részére - sportszakmai vélemény és jóváhagyás céljából - bemutatta 1987. november 5-én. A tervező tette ezt azért, mert tudomása volt arról, hogy a Hungaroring versenypálya [a] FISA pályalicenszében egyértelműen rögzítve van, hogy a versenypályán a nemzeti ASN (MAMSZ) jóváhagyása nélkül semmiféle módosítást végezni nem szabad. Egyébként ezúton ragadom meg az alkalmat, hogy tájékoztassam, a Hungaroring FISA pálya homologizációja 1988. december 31-én lejár, így azt a következő évben meg kell újítani.

Egyébként a MAMSZ és a tervező között történt egyeztetésről készült jegyzőkönyvben - melyből a MAMSZ a KM-nek is küldött korábbi levelével másolatot - látható, hogy nem a tervező, hanem a MAMSZ tartja az átépítést balesetveszélyesnek, ami csak egy vélemény, mivel a végső megítélés és döntés a FISA joga.

Cáfolni vagyok kénytelen Szántó elvtárs azon, a levélben szereplő tényközlését is, miszerint a MAMSZ a tervezőtől kapott terveket kiküldte volna Párizsba a FISAnak, ugyanis ez nem történt meg.

Végezetül szeretném megemlíteni azt, hogy a MAMSZ a Hungaroring versenypályával kapcsolatban sohase kerülte ki a pálya kezelőjét - a Budapesti Közüti Igazgatóságot -, csupán a FISA és a saját sportszakmai véleményét ismertette vele. A pálya kezelője az eddigi véleményeket, észrevételeket, nyilvánvalóan a pálya nemzetközi hasznosíthatósága érdekében, tapasztalataink szerint megfogadta. Amennyiben azonban szakmai megítélése illetve anyagi lehetőségei megváltoztak, és a továbbiakban nem kívánja a FISA illetve a MAMSZ véleményét érvényesíteni, a MAMSZ azt természetesen tudomásul veszi, de ugyanakkor kénytelen minden felelősséget elhárítani magáról a jövőben, ami a Hungaroring-gel kapcsolatos esetleges FISA retorziókból adódhat.

Tekintettel arra, hogy Szántó elvtárs levelének másolata több intézmény illetve személy részére került megküldésre, kérem Horváth elvtárs hozzájárulását, hogy jelen leveletem ugyanezekre a helyekre másolatban megküldhessem, mivel az utóbbi időben a MAMSZ tevékenységének megítélése több, nem megalapozott vélemény kapcsán helytelenül alakult.

Üdvözlettel:

Nádasdi János
főtitkár

Jelzet: XIX-H-1-pp-15, KPM, Központilag iktatott iratok, 860. doboz

Urbán Lajos miniszter jelentése a Forma-1 1988. évi mogyoródi futamáról Grósz Károly miniszterelnöknek

857571/1988

Tárgy: 1988. évi Forma-1 magyarországi futamának értékelése.

GRÓSZ KÁROLY elvtárs
Az MSZMP KB főtitkára,
miniszterelnök
Budapest

Kedves Grósz Elvtárs!

Az elmúlt hétvégén a Hungaroringen harmadízben rendeztük meg a Forma-1 Magyar Nagydíj világbajnoki futamát.

A Magyar Nagydíj az eddigi megszokott rendben - a külföldiek szerint is kiváló szervezésben - zajlott le. Semmiféle zökkenő, programcsúszás nem fordult elő. A versenyt a három nap alatt mintegy 200 ezer néző tekintette meg, a vasárnapi nézőszám mintegy 140 ezer főre tehető.

A Magyar Televízió elnökétől kapott információ szerint a televízió közvetítésével a versenyt az öt világrész több mint 100 országában mintegy 1 milliárd néző láthatta. A televízió közvetítésbe bekapcsolt 51 ország visszaigazolta, hogy kifogástalan képanyagot és nemzeti propaganda-anyagot kaptak. A versenyen megjelent több mint 1000 újságíró pedig a nyomtatott sajtó útján adott hírt a világnak a magyarországi nagydíjról és a verseny jó megszervezéséről.

A versenypálya megközelítésének közlekedési és parkolási kérdését is sikerrel oldottuk meg. A tömegközlekedési rendszer kitűnően funkcionált. A közlekedési szakembereink, valamint a BM motoros rendőrei jól látták el a forgalomirányítási feladataikat.

A verseny során előzetes várakozásunkat is felülmúló mértékű üzleti tárgyalásokat sikerült folytatnunk. A versenyen az eddigieknél nagyobb számban jelentek meg a nyugati üzletemberek, és hivatkozva Grósz elvtárs közelmúltban tett külföldi látogatásaira, egyre élénkebb tárgyalásokat kezdeményeztek az autó fődarabok és alkatrészgyártás területén is.

A versenyen jelenlévő Marjai József miniszterelnök-helyettes elvtársat több nyugati üzletember kérte a kereskedelmi tárgyalások folytatására.

Az üzleti tárgyalások során kiemelkedőnek és ígéretesnek látszik a Ford Európai Igazgatóságának alelnökével Walter Hayes úrral a közelmúltban Londonban megkezdett üzleti tárgyalások folytatása. Tárgyaltunk a magyar futam szponzorával, az olasz POP 84 konfekció gyártó cég képviselőjével, valamint az NSZK-beli keréktárcsa-gyártó Rial cég tulajdonosával is.

Bernie Ecclestone úrral a Forma-1 Autókonstruktőrök Szövetségének (FOCA) elnökével megállapodtam, hogy a jövőben fokozottan elősegíti a Hungaroring egész éves hasznosítását és hosszú távú együttműködésünkre tett ígéretet.

Kérem Miniszterelnök elvtársától jelentésem elfogadását.

Budapest, 1988. augusztus [?]

Elvtársi üdvözlettel:

/Urbán Lajos/

Jelzet: XIX-H-1-pp-15, KPM, Központilag iktatott iratok, 860. doboz

A Hungaroringgel kapcsolatos pénzügyi adatok titkosítása

858034/1988

Előadó: Székely András
Kapcsolatos sz.: 858443/88
Tárgy: Forma-1 költségeinek kezelése

Miniszter elvtárs áttekintette a tárca területén a titkokkal kapcsolatos rendelkezések megtartását, és ennek alapján úgy határozott, hogy a Forma-1 autóverseny megrendezésével kapcsolatosan felmerülő pénzügyi/beruházási és költség-/ adatokat üzleti titokként kell kezelni.

Tekintettel arra, hogy korábban több adat kiszivárgott, kérem hathatós intézkedését az üzleti titok előírászerű kezelése érdekében.

Budapest, 1988. augusztus 25.

Elvtársi üdvözlettel:

/Dr. Cseh Lajos/
főosztályvezető

Jelzet: XIX-H-1-pp-15, KPM, Központilag iktatott iratok, 860. doboz

KÖZLEKEDÉSI MINISZTERIUM

Dr. Cseh Lajos elvtárs
Főosztályvezető**Budapest**Dob u. 75/81.
1077.

Kedves Cseh Elvtárs!

1988. augusztus 25-én kelt levelét megkaptam, mely Miniszter elvtárs határozatát tartalmazta, nevezetesen, hogy a Forma-1 autóverseny megrendezésével kapcsolatosan felmerülő pénzügyi /beruházási és költség/ adatokat üzleti titokként kell kezelni.

Ezúton tájékoztatom, hogy a levél kézhezvétele napján munkatársi értekezleten a levél tartalmát ismerttettem és tudomásulvétel végett azt munkatársaimmal aláíratam. Természetesen az abban foglaltak mindannyiunkra nézve kötelező jellegű[ek].

Budapest, 1988. szeptember 2.

Üdvözlettel:

Kellermayer Sándor
ügyvezető igazgató*Jelzet: XIX-H-1-pp-15, KPM, Központilag iktatott iratok, 860. doboz***Címkék:**[Forma-1](#) ^[2][Hungaroring](#) ^[3]**Kiadás:** 7. évfolyam (2007) 6. szám**Forrás webcím:** https://www.archivnet.hu/politika/a_magyar_nagydi_j_korai_evei_atlathatatlansag_es_kozponti_ellenorzes.html**Hivatkozások**[1] https://www.archivnet.hu/politika/a_magyar_nagydi_j_korai_evei_atlathatatlansag_es_kozponti_ellenorzes.html[2] <https://www.archivnet.hu/cimkek/forma-1>[3] <https://www.archivnet.hu/cimkek/hungaroring>